

АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Наведена статистична інформація про стан лісовідновлення на підприємствах лісового господарства Львівської області. На основі статистичної інформації про стан лісовідновлення проведений аналіз динаміки обсягів лісокультурних робіт на підприємствах лісового господарства Львівської області. Розраховані витрати на лісовідновлення 1 га площі при створенні лісових культур і при сприянні природному поновленню в цілому по ДЛГО "Львівліс" та на його підприємствах. Запропоновано збільшувати частку лісовідновлення шляхом сприяння природному поновленню.

Ключові слова: лісовідновлення, витрати.

Assist. O.V. Dyachyshyn – USUFWT

The analysis of silvicultural costs of forest enterprises in Lviv Region

The paper analyses the dynamics of the silvicultural efforts based on statistical information on the state of reforestation at the forest enterprises in Lviv region. The costs of artificial and natural reforestation were calculated for DLGO "Lvivlis" and its enterprises. The paper suggests increasing the share of reforestation by facilitating natural reforestation.

Keywords: reforestation, silvicultural costs, facilitation of natural reforestation.

Перед лісовідновленням стоїть завдання відтворення лісових ресурсів шляхом вирощування високопродуктивних біологічно стійких лісостанів. Відновлення лісів і лісорозведення повинні забезпечувати: раціональне використання лісового фонду; поліпшення якісного складу лісів, підвищення їх продуктивності й біологічної стійкості підвищення водоохоронних, ґрунтозахисних, санітарно-гігієнічних, інших корисних властивостей лісів і захисних лісових насаджень; досягнення оптимальної лісистості шляхом створення в максимально короткі терміни нових найбільш економічних насаджень [1].

Відтворення лісових ресурсів здійснюється у процесі лісовирощування природним відновленням, штучним та мішаним способами. Штучне відновлення здійснюється шляхом посадки та посіву лісових культур, мішане – полягає у природному відновленні з різними заходами і способами сприяння. Природне відновлення відбувається безпосередньо без втручання людини під впливом природних факторів.

Від якості лісовідновлення залежать економічні показники використання насаджень та екологічний стан лісів. Ліси Львівщини, як і в цілому в Україні, відчувають на собі наслідки недосконалої лісової політики у вигляді нестійких екосистем, котрі зумовлені неправильним вибором головної породи, лісових монокультур тощо.

Розглянемо витрати на лісовідновлення у державному лісовому фонді ДЛГО "Львівліс" (табл. 1).

Проведений нами аналіз статистичної інформації на основі форми № 10-ЛГ дає змогу виявити тенденцію зменшення у витратах на лісокультурні роботи в цілому по ДЛГО "Львівліс". При збільшенні площі садіння та висівання лісу у 2003 році на 147 га, що становить 6,3 %, витрати зменшилися на 134,7 тис. грн. Також зменшилися витрати на догляд за лісовими культурами на 24,1 тис. грн. при збільшенні обсягів робіт у натуральних одиницях на

17,5 %. Простежується тенденція до збільшення обсягів сприяння природному поновленню – з 311 га у 2001 до 663 га у 2003 році. Витрати на створення лісових культур включають у себе витрати на садіння та висівання, догляд за лісовими культурами у переводі на однократний, доповнення лісових культур, підготовку ґрунту. На основі даних підприємства нами зроблено оцінку витрат на 1 га лісокультурної площі стосовно видів робіт (табл. 2).

Табл. 1. Лісокультурні роботи у державному лісовому фонді ДЛГО "Львівліс"

Заходи	2001		2002		2003		Відхилення обсягів робіт у 2003 порівняно з 2001 р., %
	Обсяг, га	Сума витрат, тис. грн.	Обсяг, га	Сума витрат, тис. грн.	Обсяг, га	Сума витрат, тис. грн.	
Садіння та висівання лісу	2333	693,5	2529	810,5	2480	558,8	+6,3
Сприяння природному поновленню	311	7,3	428	8,2	663	18,7	+113,2
Реконструкція насаджень	149	5,2	74	4,3	8	2,9	-94,6
Догляд за лісовими культурами з переведенням на однократний	11406	683,2	12321	846,4	13403	659,1	+17,5
Доповнення лісових культур	2347	163,3	2272,6	163,1	2330	138,1	-0,7
Підготовка ґрунту для лісових культур	2317	399,0	2457	489,4	2626	298,9	+13,3
Заготівля лісового насіння, кг	49014	340,1	56069	371,8	74110	247,6	+51,2
Вирощування посадкового матеріалу в розсадниках	45.1	470,8	45.5	609,5	47.1	443,9	+4,4
Придбання насіння	–	2,1	–	9,6	–	5,8	–
Створення і вирощування плантацій	96	12,4	95	15,0	92.1	7,2	-4,1
Інші витрати	–	3,4	–	14,8	–	16,8	–
Разом	–	2780,3	–	3342,6	–	2397,8	–

Витрати на створення 1 га лісових культур є значними, хоча спостерігається їх зниження. Витрати на сприяння природному поновленню на гектар становлять 23,47 грн. у 2001 році, 19,16 грн. – у 2002 році, 28,20 грн. – у 2003 році. Отже, підвищення ефективності лісовідновлення можна досягнути збільшенням відновлення лісу шляхом сприяння природному поновленню.

Табл. 2. Витрати на створення 1 га лісових культур у ДЛГО "Львівліс", грн.

Заходи	2001	2002	2003
Садіння та висівання лісу	297,3	320,48	225,32
Догляд за лісовими культурами з переведенням на однократний	59,9	68,70	49,17
Доповнення лісових культур	69,6	71,76	59,27
Підготовка ґрунту під лісові культури	172,2	199,18	113,80
Всього	599,0	660,12	447,56

Розраховані нами за даними ДЛГО "Львівліс" витрати на створення лісових культур наведено в табл. 3.

Витрати на садіння та висівання коливаються від 659,1 грн./га у Стрийському ДЛГ до 86,4 грн./га – у Золочівському ДЛГ. Простежується певна закономірність у високих витратах на створення лісових культур у підприємств, розташованих у гірських районах, проте у Стрийському, Бібрському ДЛГ, Бобринському СДЛГ, які займають рівнинні території, витрати також високі.

Табл. 3. Витрати на лісовідновлення 1 га площі на підприємствах лісового господарства Львівської області у 2001 році, грн.

Назва підприємства	Садіння та висівання лісу	Догляд за лісовими культурами	Доповнення лісових культур	Підготовка ґрунту під лісові культури	Всього
Бібрський ДЛГ	170,4	70,8	62,2	328,0	631,4
Боринський СДЛГ	553,2	116,9	21,6	420,3	1112,0
Бродівський ДЛГ	149,4	56,6	75,3	88,9	370,2
Буський ДЛГ	276,2	68,3	38,0	37,4	419,9
Дрогобицький ДЛГ	249,6	45,9	37,6	146,5	479,6
Золочівський ДЛГ	86,4	30,6	18,8	25,3	161,1
Львівський ЛЛГ	300,0	68,0	52,0	178,9	596,9
Жовківський ДЛГ	146,0	45,6	15,6	36,0	243,2
Рава-Руський ДЛГ	150,9	86,5	29,1	115,1	381,6
Радехівський ДЛГ	279,3	40,2	44,8	62,6	426,9
Самбірський ДЛГ	341,7	98,1	42,0	256,7	738,5
Сколівський ДЛГ	262,7	64,6	94,7	176,0	598,0
Славський ДЛГ	323,5	39,1	130,3	150,7	643,6
Старосамбір. ДЛГ	594,2	77,8	40,0	381,4	1093,4
Стрийський ДЛГ	659,1	59,1	80,0	196,4	994,6
Турківський ДЛГ	280,8	45,0	116,3	385,6	827,7
Всього по ДЛГО	297,3	59,9	69,9	172,2	599,0

Водночас, вартість сприяння природному поновленню на один гектар є на порядок нижча, і становить: у Стрийському ДЛГ – 126 грн.; у Дрогобицькому ДЛГ – 35,1 грн.; Бродівському ДЛГ – 52,0 грн.; Сколівському ДЛГ – 36,0 грн.

Створення лісових насаджень методом сприяння природному поновленню, на нашу думку, є найбільш вдалим як з економічної, так і з екологічної точки зору. У цьому випадку лісова екосистема не зазнає істотних змін у часі, як це буває у випадку створення лісових культур після проведення суцільних рубань, є стійкою з точки зору протистояння комахам-шкідникам та різним захворюванням. Тому для забезпечення ефективного лісовідновлення пропонуємо на підприємствах лісового господарства збільшувати частку лісовідновлення шляхом сприяння природному поновленню.

Література

1. **Постанова** КМ України від 16 січня 1997 р. N 97 " Про затвердження Правил відновлення лісів і лісорозведення"// [http:// www.rada.kiev.ua](http://www.rada.kiev.ua).

2. **Звіт** про ведення лісового господарства ДЛГО "Львівліс". 2001 р., 2002 р., 2003 р.

УДК 330.133.7

Аспір. Т.І. Вовчук¹ – Національний АУ

КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

Розглянуто деякі особливості калькуляції собівартості продукції лісового господарства, які стали основою функціонування національної економіки, сприяють розвитку конкурентного середовища, зокрема умов для конкуренції виробників, наслідки якої позитивно позначаються на збільшенні обсягу виробленої продукції.

Ключові слова: калькуляція, собівартість продукції, лісове господарство, витрати, лісопродукція, виручка.

¹ Наук. керівник: проф. О.Д. Гудзинський, д-р екон. наук – НАУ, м. Київ